

महाराष्ट्र शासन राजपत्र

असाधारण भाग चार-ब

वर्ष ३, अंक ५७(२)]

बुधवार, मे १७, २०१७/वैशाख २७, शके १९३९

[पृष्ठे २६, किंमत : रुपये ९.००

असाधारण क्रमांक १२५

प्राधिकृत प्रकाशन

महाराष्ट्र शासनाने महाराष्ट्र अधिनियमान्वये तयार केलेले
(भाग एक, एक-अ आणि एक-ल यांमध्ये प्रसिद्ध केलेले नियम व आदेश यांव्यतिरिक्त) नियम व आदेश

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १७ मे २०१७

अधिसूचना

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६.

क्रमांक संकीर्ण २०१६/प्र.क्र. ३४७/कार्या-विशि-३.—महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (२०१७ चा महा. अधि. क्र. ६) याच्या कलम ७२ चे पोट-कलम (१०) आणि कलम ७१ चे पोट-कलम (१३) व कलम ६७ याद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, याद्वारे, विद्यापीठाची विविध प्राधिकरणे व मंडळे यांच्या निवडणुका घेण्याच्या कार्यपद्धतीशी संबंधित एकरूप परिनियम विहित करित आहे :-

सन २०१७ चा एकरूप परिनियम क्रमांक १

१. **संक्षिप्त नाव.**—या परिनियमास, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (विद्यापीठाच्या विविध प्राधिकरणांच्या व मंडळांच्या निवडणुका घेण्याबाबतची कार्यपद्धती) एकरूप परिनियम, २०१७ म्हणावे.

२. **व्याख्या.**—(१) या परिनियमांत, संदर्भानुसार दुसरा अर्थ अपेक्षित नसेल तर,—

(क) “अधिनियम” याचा अर्थ, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (२०१७ चा महा.६), असा आहे;

(ख) “पूर्ण दिवस” याचा अर्थ, वेळापत्रकातील पहिला व शेवटचा असे दोन्ही दिवस वगळून अन्य सर्व दिवस (सोमवारपासून सोमवारपर्यंत, सहा पूर्ण दिवस होतात), असा आहे;

(ग) “निरंतर उमेदवार” याचा अर्थ, मतमोजणीच्या कोणत्याही दिलेल्या टप्प्यावर निवडणुकीतून निवडलेला नाही किंवा वगळलेला नाही असा कोणताही उमेदवार, असा आहे;

(१)

(घ) “गणना” याचा अर्थ, उमेदवारांकरिता नोंदलेल्या पहिल्या पसंतीच्या मोजणीमध्ये अंतर्भूत असलेली सर्व कार्ये; किंवा निर्वाचित उमेदवाराची अधिकची मते हस्तांतरित करण्यात अंतर्भूत असलेली सर्व कार्ये; किंवा वगळलेल्या उमेदवाराची किंवा एकत्रितपणे वगळलेल्या दोन किंवा अधिक उमेदवारांची मते हस्तांतरित करण्यात अंतर्भूत असलेली सर्व कार्ये, असा आहे

(ङ) “मतदार” याचा अर्थ, विद्यापीठाच्या कोणत्याही प्राधिकरणाच्या किंवा मंडळाच्या निवडणुकीमध्ये मत देण्यास हक्कदार असलेली कोणतीही व्यक्ती, असा आहे;

(च) “पहिला पसंतिक्रम” याचा अर्थ, मत पत्रिकेवर उमेदवाराच्या नावासमोर केवळ अंक “१” नमूद करणे, असा आहे; “दुसरा पसंतिक्रम” याचा अर्थ, मत पत्रिकेवर उमेदवाराच्या नावासमोर अंक “१” च्या नंतर केवळ अंक “२” नमूद करणे, असा आहे; “तिसरा पसंतिक्रम” याचा अर्थ, मत पत्रिकेवर उमेदवाराच्या नावासमोर अंक “१” व “२” च्या नंतर केवळ अंक “३” नमूद करणे आणि याचप्रमाणे पुढील पसंतिक्रम नमूद करणे, असा आहे;

(छ) “पुढील उपलब्ध पसंतिक्रम” याचा अर्थ, निरंतर उमेदवारासाठी सलग संख्याक्रमामध्ये नोंदविलेला दुसरा किंवा त्यानंतरचा पसंतिक्रम, असा आहे; यापूर्वीच निवडून आलेल्या किंवा वगळलेल्या उमेदवारांकरिता मतपत्रिकेवर क्रमाने लगतचे, पसंतिक्रम लक्षात घेतले जाणार नाहीत;

(ज) “अहस्तांतरणीय पत्रिका” याचा अर्थ, ज्या मतपत्रिकेवर निरंतर उमेदवारासाठी दुसरा किंवा त्यानंतरचा पसंतिक्रम नोंदविलेला नाही किंवा दोन किंवा त्याहून अधिक उमेदवारांची नावे (मग ती निरंतर असो किंवा नसो) समान क्रमांकाने चिन्हांकित केली आहेत आणि पसंतिक्रम लगतचा आहे; किंवा लगतचा पसंतिक्रम नोंदवलेल्या उमेदवाराचे नाव (मग ते निरंतर असो वा नसो) मतपत्रिकेवर इतर कोणत्याही क्रमांकानंतर सलगपणे नसलेल्या क्रमांकाने चिन्हांकित केले आहे; किंवा दोन किंवा अधिक क्रमांकाने चिन्हांकित केले आहे किंवा इतर कोणत्याही कारणाकरिता निरंतर उमेदवाराकरिता मतदाराने नोंदवलेला पुढील उपलब्ध पसंतिक्रम निर्धारित केला जाऊ शकत नाही, अशी मतपत्रिका, असा आहे.

(झ) कोणत्याही उमेदवाराच्याबाबतीत “मूळ मत” याचा अर्थ, ज्या मतपत्रिकेवर त्या उमेदवारासाठी पहिला पसंतिक्रम नोंदविला आहे त्या मतपत्रिकेतून प्राप्त झालेले मत, असा आहे;

(ञ) “निवडणून येण्यासाठी आवश्यक मतांची संख्या (कोटा)” याचा अर्थ, त्या निवडणुकीत भरावयाची रिक्त पदांची संख्या अधिक एक याने निवडणुकीत मिळालेल्या वैधमतांच्या एकूण संख्येस भागून येणारे उत्तर अधिक एक या सूत्रानुसार निर्धारित केलेली उमेदवारास निवडून येण्यासाठी आवश्यक मतसंख्या, असा आहे. आणि अशाप्रकारे आलेल्या निकालातील अपूर्णाक पकडण्यात येणार नाही,

उदाहरणार्थ—

$$\text{कोटा (निवडून येण्यासाठी आवश्यक मतांची संख्या)} = \frac{\text{(वैध मतांची एकूण संख्या)}}{\text{(रिक्त पदांची संख्या + १)}} + १$$

उदाहरण : रिक्त पदांची संख्या = ५

वैध मते = १००

$$\begin{aligned} \text{कोटा (निवडून येण्यासाठी आवश्यक मतांची संख्या)} &= \frac{१००}{५ + १} + १ \\ &= १६.६७ + १ \\ &= १७.६७ \\ &= १७ \end{aligned}$$

(१७.६७ हा १८ अशा पूर्णांकात घेण्यात येणार नाही, कारण अगोदरच तो १६.६७ मध्ये ‘१’ मिळवला आहे);

(ट) “कुलसचिव” याचा अर्थ, विद्यापीठाचा कुलसचिव, असा आहे;

(ठ) “आधिक्य” याचा अर्थ, कोणत्याही उमेदवाराला मिळालेल्या मूळ व हस्तांतरित मतांची एकूण संख्या ही निवडून येण्यासाठी आवश्यक असलेल्या (कोटा) मतांच्या संख्येपेक्षा अधिक होत असेल अशी मतांची संख्या, असा आहे.

(ड) “हस्तांतरणीय मतपत्रिका” याचा अर्थ, निरंतर उमेदवाराकरिता लागोपाठच्या संख्याक्रमानुसार पहिला, दुसरा किंवा त्यानंतरचा लागोपाठचा पसंतीक्रम नोंदवलेली मतपत्रिका, असा आहे.

(ढ) कोणत्याही उमेदवाराच्या बाबतीत “हस्तांतरित मत” याचा अर्थ, त्या उमेदवारासाठी दुसऱ्या किंवा लागोपाठच्या पसंतीक्रमाची नोंदणी केलेल्या अशा मतपत्रिकांपासून प्राप्त झालेली मते, असा आहे.

(२) या परिणियमात वापरण्यात आलेले परंतु व्याख्या न केलेले शब्द व शब्दप्रयोग यांस या अधिनियमामध्ये त्यांना अनुक्रमे जे अर्थ नेमून दिलेले असतील तेच अर्थ असतील.

३. निवडणुकीशी संबंधित माहिती प्रदर्शित करणे :— विद्यापीठ, विद्यापीठाच्या अधिकृत संकेतस्थळावर ‘निवडणूक दालन (पोर्टल)’ या नावाचे एक स्वतंत्र दालन निर्माण करील आणि विद्यापीठाची विविध प्राधिकरणे व मंडळे यांच्या निवडणुका घेण्यासंबंधातील सर्व अधिसूचना, सूचना, मतदार यादी आणि इतर सर्व माहिती व दस्तऐवज उक्त दालनावर (पोर्टल) प्रसिद्ध करील तसेच निर्धारित सूचना फलकावर प्रदर्शित करील.

४. मतपत्रिका :—

मतपत्रिका पुढील नमुन्यामध्ये असेल :

मतपत्रिका

विद्यापीठ

_____ (प्राधिकरणाचे नाव) करिता निवडणूक

_____ (निर्वाचित गण / मतदार यादी) द्वारे निवडणूक

(महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ याच्या कलम _____ अनुसार)

उमेदवारांची नावे	पसंतीक्रम

५. हस्तांतरणीय मत :-

(१) प्रत्येक मतदारास एक हस्तांतरणीय मत असेल.

(२) मतदार त्याचे मत नोंदवताना-

(क) ‘पसंतीक्रम’ या स्तंभात ज्या उमेदवाराला मतदान करील त्या उमेदवाराच्या नावासमोर त्याच्या मतपत्रिकेवर अंक ‘१’ नमूद करील;

(ख) याशिवाय, त्याला जेवढ्या अन्य उमेदवारांना मत द्यायचे असेल त्यांच्या संबंधित नावासमोर त्याची निवड किंवा पसंतीक्रम अंक ‘२’, ‘३’, ‘४’ असे सलग अंक नमूद करून दर्शवेल;

(ग) त्याच्या मतपत्रिकेवर त्याचे सर्व पसंतीक्रम एकतर इंग्रजी भाषेत किंवा मराठी भाषेत नमूद करील;

(घ) पसंतीक्रम, अक्षरी किंवा रोमन अंकात नमूद करणार नाही.

६. मतांची वैधता :-

१) मतपत्रिका जर,—

(क) प्रथम पसंतीक्रम दर्शवणारा केवळ अंक ‘१’ दर्शवण्यात आला नसेल, किंवा

(ख) प्रथम पसंतीक्रम दर्शवणारा केवळ अंक ‘१’ एकापेक्षा अधिक उमेदवारांच्या नावासमोर दर्शवण्यात आला असेल; किंवा

(ग) प्रथम पसंतीक्रम दर्शवणारा केवळ अंक “ १ ” व काही अन्य अंक एकाच उमेदवाराच्या नावासमोर दर्शवण्यात आले असतील ; किंवा

(घ) प्रथम पसंतीक्रम किंवा त्यापुढील पसंतीक्रम, शब्दात किंवा रोमन अंकात किंवा इंग्रजी किंवा मराठी भाषा वगळून कोणत्याही अन्य भाषेच्या अंकात दर्शविण्यात आले असतील; किंवा

(ङ) प्रथम पसंतीक्रम नोंदवण्यात आलेला उमेदवार निर्धारित करता येत नसेल; किंवा

(च) मतदाराने निवडणुकीमध्ये मतपत्रिकेवर जे नंतर ओळखता येईल असे कोणतेही चिन्ह नमूद केले असेल; किंवा

(छ) निळ्या शाई खेरीज अन्य कोणत्याही शाईने पसंती दर्शविली असेल;

(ज) मतदारांची पसंती दर्शविणाऱ्या अंकांमध्ये कोणतीही खोडतोड, गिरवणे किंवा फेरफार केला असेल,

- तर अशी मतपत्रिका अवैध ठरेल.

(२) एकापेक्षा अधिक उमेदवारांना देण्यात आलेला पुढील पसंतीक्रम असलेली वैध मतपत्रिका, अशा लगतनंतरच्या पसंतीक्रमासाठी अवैध ठरेल.

७. निवडणुकीचे वेळापत्रक तयार करणे, मतांची वैधता आणि निवडणुकांचे निकाल याबाबतचे कुलसचिवाचे अधिकार :-

कुलसचिवाला पुढील अधिकार असतील,—

(१) निवडणुकांचे वेळापत्रक करणे आणि त्यास कुलगुरूची मान्यता घेणे ;

(२) शंका असल्यास, नोंदविलेल्या मतांची वैधता किंवा अवैधता याबाबतीत निर्णय घेणे ;

(३) प्रत्येक निवडणुकीचा निकाल जाहीर करणे.

८. मतदार यादी :-

(१) कुलसचिव, मतदान करण्यास पात्र असणाऱ्या निर्वाचक गणांकरिता आद्याक्षरांच्या क्रमानुप्रमाणे आडनाव व प्रथम नाव, मधले नाव आणि पत्ता असलेली मतदार यादी तयार करील.

(२) बैठकीत मतदान घेण्यात येते त्याखेरीज, कोणत्याही प्राधिकरणांच्या किंवा मंडळाच्या निवडणुकीत मतदान करण्यास पात्र असलेल्या व्यक्ती ह्या, अनुक्रमे ज्यांची नावे संबंधित मतदार यादीत नोंदविण्यात आली आहेत, त्या व्यक्ती असतील.

(३) विद्यापीठ प्राधिकरणांच्या किंवा संस्थांच्या निवडणुकीत मतदान करण्यास पात्र असणाऱ्या व्यक्तींची तात्पुरती मतदार यादी, निवडणुकीच्या दिनांकाच्या किमान पूर्ण ४५ दिवस आधी, विद्यापीठाच्या अधिकृत संकेतस्थळावरील निवडणूक पोर्टलवर प्रसिद्ध करण्यात येईल.

(४) मतदार यादी प्रसिद्ध केल्याच्या दिनांकापासून पाच दिवसांच्या आत, मतदारयादीतील वगळलेल्या किंवा चुकीच्या कोणत्याही नोंदी कुलसचिवाच्या निदर्शनास आणून दिलेल्या असतील तर, कुलसचिवाला मतदार यादीत दुरुस्ती करण्याचा अधिकार असेल. याबाबत कोणताही विवाद असेल तर, मतदार यादीच्या विरोधातील अपील हे, दुरुस्त मतदार यादी प्रसिद्ध केल्याच्या दिनांकापासून पाच दिवसांच्या आत, कुलगुरुकडे दाखल करण्यात येईल आणि कुलगुरुचा निर्णय अंतिम असेल.

(५) दुरुस्त्या केल्यानंतरची अंतिम मतदार यादी, कोणतीही असल्यास, निवडणुकीच्या दिनांकाच्या किमान पूर्ण तीस दिवस अगोदर, विद्यापीठाच्या अधिकृत संकेतस्थळावरील निवडणूक पोर्टलवर प्रसिद्ध करण्यात येईल.

(६) अंतिम मतदार यादी ही, विनिर्दिष्ट केलेल्या सूचना फलकावर व विद्यापीठाच्या अधिकृत संकेतस्थळावरील निवडणूक पोर्टलवर प्रसिद्ध करण्यात येईल आणि ती संकेतस्थळावरून विनामूल्य डाऊनलोड करता येऊ शकेल.

(७) मतदार यादीच्या मुद्रित प्रती ह्या, अर्ज केल्यावर व विद्यापीठाकडून विहित करण्यात येईल अशी फी प्रदान केल्यावर कोणत्याही व्यक्तीला देण्यात येतील.

९. निवडणुकीची सूचना :-

(१) मतदान केंद्रांवर घेतल्या जाणाऱ्या विद्यापीठाच्या प्राधिकरणांच्या व मंडळांच्या निवडणुकीच्या बाबतीत, निवडणुकीची सूचना ही, कुलसचिवाकडून, निवडणुकीच्या दिनांकाच्या किमान पूर्ण पंचवीस दिवस अगोदर देण्यात येईल. उक्त सूचनेमध्ये, नामनिर्देशने स्वीकारण्यासाठी निश्चित केलेला शेवटचा दिनांक व वेळ, नामनिर्देशनाचे शुल्क, निवडणुकीचा दिनांक व रिक्त जागेच्या बाबतीतील संबंधित तपशील यांसह निवडणुकीचा तपशीलवार कार्यक्रम नेमकेपणाने नमूद करण्यात येईल. विद्यापीठाकडून अशा सर्व सूचना या आपल्या अधिकृत संकेतस्थळाच्या निवडणूक पोर्टलवर प्रसिद्ध करण्यात येतील आणि विद्यापीठातील ठळक ठिकाणी व सूचना फलकावर लावण्यात येतील.

(२) जेथे निवडणूक ही, प्राधिकरणाच्या किंवा मंडळाच्या बैठकीत घेतली जाणार असेल त्याबाबतीत, निवडणुकीची सूचना, बैठकीच्या दिनांकाच्या किमान पूर्ण वीस दिवस अगोदर पाठविण्यात येईल.

१०. नामनिर्देशनपत्रे :-

(१) उमेदवार विद्यापीठाची विविध प्राधिकरणे आणि मंडळे यांच्या निवडणुकांसाठीची नामनिर्देशन पत्रे विहित नमुन्यात व आवश्यक त्या कागदपत्रांच्या प्रतीसोबत व्यक्तीशः किंवा त्याने लिखित स्वरूपात प्राधिकृत केलेल्या व्यक्तीमार्फत, नामनिर्देशन पत्रे स्वीकारण्यासाठी निश्चित केलेल्या अंतिम दिवशी सायंकाळी ५ वाजण्यापूर्वी विद्यापीठ कार्यालयात सादर करतील.

(२) नामनिर्देशनपत्रे स्वीकारण्यासाठीचा अंतिम दिनांक,—

(क) जर विद्यापीठाच्या कोणत्याही प्राधिकरणाच्या किंवा मंडळाच्या बैठकीत निवडणूक घ्यावयाची असेल तर त्या निवडणुकीच्या दिनांकाच्या पूर्ण दहा दिवस आधी असेल;

(ख) मतदान केंद्रावरील निवडणुकांच्या बाबतीत, निवडणुकीच्या दिनांकाच्या पूर्ण सोळा दिवस आधी असेल.

(३) नामनिर्देशनपत्रांवर, मत देण्यासाठी हक्कदार असलेल्या दोन मतदारांकडून दिनांक लिहून स्वाक्षरी करण्यात येईल आणि त्यामध्ये, दिनांक, नामनिर्देशित केलेल्या उमेदवारांची पूर्ण नावे, पत्ते व पदनामे, कोणतीही असल्यास, आणि स्वाक्षरीकर्त्या मतदारांचा व नामनिर्देशित उमेदवाराचा मतदार क्रमांक यांचा समावेश असेल. कोणत्याही व्यक्तीला, त्याने नामनिर्देशन पत्रावर स्वाक्षरी करून व दिनांक लिहून त्याची संमती दिल्याखेरीज निवडणुकीतील उमेदवार म्हणून नामनिर्देशित केले जाणार नाही. कोणतीही व्यक्ती, त्याच्या स्वतःच्या नामनिर्देशनामध्ये एकतर सूचक किंवा अनुमोदक असणार नाही :

परंतु, जेथे तीनपेक्षा कमी मतदार असतील तेथे उमेदवार, त्याच्या नामनिर्देशनामध्ये स्वतः सूचक व अनुमोदक असू शकेल.

(४) येथे नमूद केलेल्या सर्व अटींचे अनुपालन करित नसलेले नामनिर्देशनपत्र अवैध असेल आणि ते फेटाळले जाईल.

(५) उमेदवारास निवडणुकीतून माघार घेण्याचा पर्याय खुला असेल :

परंतु, अशा उमेदवारास निवडणुकीच्या वेळापत्रकात विहित केलेल्या दिनांकास सायंकाळी ५ वाजण्यापूर्वी विद्यापीठाच्या कार्यालयात व्यक्तीशः किंवा त्याने लिखित स्वरूपात प्राधिकृत केलेल्या व्यक्तीमार्फत त्याने स्वाक्षरीत केलेला नामनिर्देशन मागे घेतल्याचा अर्ज सादर करावा लागेल.

(६) नामनिर्देशन प्राप्त करण्यासाठी निश्चित केलेल्या शेवटच्या तारखेनंतर, शक्य तितक्या लवकर, कुलसचिवाने निश्चित केलेल्या, आणि निवडणुकीच्या सूचनेत नमूद केलेल्या वेळी आणि ठिकाणी, कुलसचिवाद्वारे नामनिर्देशित कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती नामनिर्देशनाची छाननी करील/करतील. उमेदवार किंवा यासंदर्भात उमेदवाराद्वारे लिखित स्वरूपात योग्य पद्धतीने प्राधिकृत करण्यात आलेली, आणि ज्याचे नाव अंतिम मतदार यादीत समाविष्ट आहे, असा उमेदवाराचा प्रतिनिधी हे अशा छाननीच्या वेळी, उपस्थित राहण्यास हक्कदार असतील.

(७) नामनिर्देशन पत्राच्या वैधतेच्या संदर्भात कोणताही वाद किंवा शंका असल्यास, कुलगुरूकडे अपील करता येईल आणि त्यांचा निर्णय अंतिम असेल.

(८) जर वैध नामनिर्देशनांची संख्या, भरावयाच्या रिक्त पदांच्या संख्येपेक्षा अधिक नसेल तर, निवडणुकीचा निकाल जाहीर करण्याच्या दिनांकास नामनिर्देशित केलेल्या उमेदवारांना निवडून आले असल्याचे घोषित करण्यात येईल.

११. बैठकीमध्ये मतपत्रिकांद्वारे निवडणूक घेण्याची प्रक्रिया :-

(१) प्राधिकरण किंवा मंडळाच्या बैठकीच्या विषयपत्रिकेत, मतपत्रिकांद्वारे निवडणूक घेण्याचा मुद्दा समाविष्ट करण्यात येईल आणि मतदानाचा कालावधी अधिसूचित करण्यात येईल.

(२) नामनिर्देशित व्यक्तींची नावे छापलेल्या किंवा टंकलिखित केलेल्या मतपत्रिका, निवडणुकीच्या प्रयोजनार्थ घेण्यात आलेल्या बैठकीत उपलब्ध करून देण्यात येतील. बैठकीला उपस्थित असणारे सर्व पात्र सभासद निवडणुकीत मतदान करण्यास पात्र असतील. जेव्हा दोनपेक्षा जास्त प्राधिकरणे किंवा मंडळे एकत्रितरीत्या प्रतिनिधी निवडण्यास हक्कदार असतील आणि बैठकीमध्ये निवडणूक घेतली जाईल, अशावेळी दोनपेक्षा जास्त प्राधिकरणे किंवा मंडळांवर सामाईक असणारा सदस्य फक्त एकच मत देण्यास हक्कदार असेल. कुलसचिव किंवा कुलसचिवाद्वारे नामनिर्देशित करण्यात आलेली व्यक्ती आणि बैठकीला उपस्थित असणाऱ्यांमधून बैठकीच्या अध्यक्षकडून निवड करावयाच्या दोनपेक्षा कमी नसतील इतक्या परिनिरीक्षकांद्वारे छाननी करण्यात येईल.

१२. मतदान केंद्रावरील निवडणुकीची प्रक्रिया :-

जेव्हा निवडणूक घेण्यात येते आणि तीमध्ये मतदान केंद्रावर मते नोंदविली जातात अशा सर्व प्रकरणांत, मतपत्रिकांद्वारे मत नोंदविण्याची प्रक्रिया पुढीलप्रमाणे असेल :-

(१) कुलसचिवांकडून मतदान केंद्रे निश्चित केली जातील. कुलसचिव मतदान केंद्रावर आवश्यक असतील तितक्या मतदान अधिकाऱ्यांची नेमणूक करील.

(२) संबंधित मतदान केंद्रावर मतदान करण्याचे तास आगाऊ निश्चित करण्यात येतील आणि निवडणुकीच्या सूचनेत ते नमूद करण्यात येतील.

(३) निवडणूक सुरळीत आणि वेळेवर पार पाडण्यासाठी लागणाऱ्या सर्व आवश्यक पायाभूत सोयी, पूरक सुविधा आणि मनुष्यबळ पुरवण्याची जबाबदारी ही संलग्न किंवा संचालित महाविद्यालयांचे प्राचार्य आणि मान्यताप्राप्त संस्थांच्या प्रमुखांची असेल.

(४) निवडणूक लढविणाऱ्या उमेदवारांची नावे, नामनिर्देशने मागे घेण्याच्या शेवटच्या दिनांकांनंतर तीन दिवसांच्या आत मतदारांना कळविण्यात येतील.

(५) मतदान अधिकारी, मतदान केंद्रावर कायदा व सुव्यवस्था राखली जाण्याची सुनिश्चिती करील. मतदाराव्यतिरिक्त इतर कोणत्याही व्यक्तीस मतदान कक्षात प्रवेश करण्याची परवानगी नसेल.

(६) कोणत्याही मतदारास या प्रयोजनासाठी निश्चित करण्यात आलेल्या वेळेच्या आधी किंवा मतदानाची वेळ संपल्यावर मतदान कक्षात प्रवेश करण्याची परवानगी नसेल.

(७) मतदान सुरू होण्याच्या आधी, मतदान अधिकारी उमेदवारास किंवा मतदान केंद्रावर हजर असणाऱ्या त्याच्या अधिकृत मतदान प्रतिनिधीस मतपेटी रिकामी असल्याचे दाखवेल आणि ती मतपेटी वापरण्यासाठी बंद करून मोहरबंद केली जाईल.

(८) मतदारास मतपत्रिका देण्याआधी, स्थळप्रतीवर मतदाराचा क्रमांक नोंदवण्यात येईल, आणि त्यावर मतदाराची स्वाक्षरी घेतली जाईल, आणि मतपत्रिका देणारा अधिकारी, त्याच्याकडील मतदार यादीच्या प्रतीत, ज्या मतदारास मतपत्रिका देण्यात आली आहे अशा मतदाराच्या क्रमांकापुढे खूण करील.

(९) मतपत्रिका मतदारास देण्याआधी, मतदाराच्या उजव्या हाताच्या तर्जनीवर (forefinger) पक्क्या शाईने खूण करण्यात येईल. मतदारास तर्जनी नसल्यास, मतदाराच्या उजव्या हाताच्या इतर कोणत्याही बोटावर खूण करण्यात येईल, आणि जर मतदाराच्या उजव्या हाताची सर्वच बोटे नसल्यास, मतदाराच्या डाव्या हाताच्या तर्जनीवर किंवा इतर कोणत्याही बोटावर पक्क्या शाईने खूण करण्यात येईल, आणि जर मतदाराच्या दोन्ही हातांची बोटे नसतील तर, त्याला असणाऱ्या उजव्या किंवा डाव्या हातावर पक्क्या शाईची खूण केली जाईल.

(१०) मतपत्रिका मिळाल्यानंतर मतदार तात्काळ, त्याला आपल्या पसंतीक्रमावर/क्रमांवर खूण करून, ती मतपत्रिका मतपेटीत टाकता येईल अशा मतदार कक्षाकडे जाईल.

(११) मतदार, अंधत्वामुळे किंवा इतर शारीरिक विकलतेमुळे, सहाय्याशिवाय मतपत्रिकेवर खूण करू शकत नाही अशी मतदान अधिकाऱ्याची खात्री पटल्यास, तो मतदारास त्याच्या (मतदाराच्या) वतीने आणि त्याच्या इच्छेनुसार मतपत्रिकेवर मत नोंदविण्यासाठी आणि गरज वाटल्यास, मतदानाची गुप्तता राखण्यासाठी व मतपत्रिकेची घडी घालून ती मतेटीत टाकण्याकरिता अठरा वर्षांपेक्षा कमी नसेल अशा साथीदारास मतदान कक्षात घेऊन जाण्याची परवानगी देईल :

परंतु, कोणत्याही व्यक्तीस, त्याच दिवशी कोणत्याही मतदान केंद्रावर एकापेक्षा जास्त मतदारांसोबत साथीदार म्हणून काम करण्याची परवानगी देण्यात येणार नाही:

परंतु आणखी पुढे असे की, कोणत्याही दिवशी, कोणत्याही व्यक्तीस, मतदाराचा साथीदार म्हणून काम करण्याची परवानगी देण्याआधी, तो मतदाराच्या वतीने नोंदवलेले मत गोपनीय ठेवेल आणि त्याने त्या दिवशी कोणत्याही मतदान केंद्रावर, कोणत्याही इतर मतदाराचा साथीदार म्हणून काम केलेले नाही अशी घोषणा करणे आवश्यक असेल. मतदान अधिकारी अशा प्रकारे केलेल्या घोषणांची नोंद ठेवील आणि ती कुलसचिवांना सादर करील.

(१२) अनावश्यक दिरंगाई न करता प्रत्येक मतदार मतदान करील, आणि आपली मतपत्रिका मतपेटीत टाकल्यानंतर तात्काळ मतदान केंद्रातून बाहेर पडेल.

(१३) मतदानाचा कालावधी संपल्यानंतर, मतपेटी मोहोरबंद करण्यात येईल आणि विद्यापीठाच्या ताब्यात देण्यात येईल.

(१४) जर मतदाराने अनवधानाने आपली मतपत्रिका खराब केल्यास, त्याला दुसरी मतपत्रिका देता येऊ शकेल आणि खराब झालेली मतपत्रिका आणि त्याची स्थळप्रत मतदान अधिकाऱ्याद्वारे रद्द करण्यात येईल. सर्व खराब झालेल्या मतपत्रिका आणि स्थळप्रती मतदान अधिकाऱ्याद्वारे कुलसचिवांकडे पाठविण्यात येतील.

(१५) मतदारास, मतदान कक्षात भ्रमणध्वनी, टॅबलेट्स किंवा इतर कोणतेही इलेक्ट्रॉनिक संपर्क साधन घेऊन जाण्याची परवानगी देण्यात येणार नाही.

१३. निवडणुकीच्या कामावर असणाऱ्या व्यक्तीद्वारे मतदान :-

निवडणुकीच्या कामावर असणाऱ्या आणि मतदार म्हणून नोंद असणाऱ्या मतदान केंद्रावर आपले मत नोंदवू न शकणाऱ्या सर्व व्यक्तींना, त्या ज्या ठिकाणी निवडणुकीच्या कामावर आहेत अशा ठिकाणी आपले मत नोंदवण्याची मूभा देण्यात येईल. अशा व्यक्तींची नावे आणि मतदार क्रमांक संबंधित मतदान केंद्राच्या मतदार यादीत समाविष्ट करण्यात येतील.

१४. मतपत्रिकांची छाननी :-

(१) कुलसचिव किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली अशी इतर कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती यांच्याद्वारे सर्व मतपत्रिकांची छाननी करण्यात येईल. कुलसचिव हा त्याच्या नियंत्रणाखाली असलेल्या इतर कोणत्याही व्यक्तीला किंवा कोणत्याही व्यक्तींना मतपत्रिकांची छाननी आणि मतमोजणीच्या संबंधात त्याचे अधिकार सुपूर्द करील.

(२) उमेदवार किंवा त्याचा प्रतिनिधी, जो विशिष्ट मतदार संघाचा मतदार असेल आणि लिखित स्वरूपात यथोचितरित्या त्याच्यावतीने प्राधिकृत केलेला असेल, तो अशा छाननीस हजर राहण्यास हक्कदार असेल.

(३) जेव्हा, एकापेक्षा जास्त मतदानकेंद्रे असतील तेव्हा सर्व मतदान केंद्रातील मतपत्रिका प्रथम एकत्र करण्यात येतील आणि त्यानंतर कुलसचिव किंवा कुलसचिवांद्वारे प्राधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्तीद्वारे किंवा कोणत्याही व्यक्तीद्वारे त्याची छाननी करतील.

१५. मतपत्रिकांची मोजणी :-

(१) कुलसचिव किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती हे निर्वाचकमंडळाच्या मतपत्रिकांची छाननी आणि मोजणी केल्यानंतर मतपत्रिकांची तपासणी करील आणि प्रत्येक उमेदवारासाठी नोंदविण्यात आलेल्या पहिल्या पसंतीक्रमानुसार आणि अवैध ठरलेल्या मतपत्रिका नाकारून गड्ड्यामध्ये त्याची विभागणी करेल.

(२) कुलसचिव किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती, प्रत्येक गड्ड्यातील मतपत्रिकांची संख्या मोजेल आणि अशा उमेदवारासाठी प्रथम पसंतीक्रम नोंदवलेल्या वैध मतपत्रिकेइतकी मते प्रत्येक उमेदवारास देतील. कुलसचिव वैध मतपत्रिका आणि निर्धारित केलेली आवश्यक मते (कोटा) याच्या एकूण संख्येसंबंधी माहिती गोळा करील.

(३) उमेदवार किंवा त्याचा प्रतिनिधी, जो विशिष्ट मतदारसंघाचा मतदार असेल आणि लिखित स्वरूपात यथोचितरित्या त्याच्यावतीने प्राधिकृत केलेला असेल, फक्त त्यास मतमोजणीच्या कालावधीमध्ये हजर राहण्यास परवानगी देण्यात येईल. तसेच उमेदवार किंवा त्याचा प्राधिकृत केलेला प्रतिनिधी आणि निवडणूक प्रक्रियेत सहभागी व्यक्ती यांच्यापेक्षा इतर कोणत्याही व्यक्तीस मतमोजणीच्या ठिकाणापासून पुरेशा अंतराच्या परिघाच्या आत येण्यास अनुमती देण्यात येणार नाही.

(४) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरी अखेर ज्या उमेदवारास आवश्यक मताइतकी (कोटा) किंवा त्यापेक्षा जास्त असलेल्या मतांची संख्या मिळाली असेल, त्या उमेदवारास विजयी घोषित करण्यात येईल.

(५) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरीच्या शेवटी उमेदवारास निवडून येण्यासाठी आवश्यक असलेल्या मतांपेक्षा मिळालेली जास्त मते, या परिणयमातील तरतुदीनुसार निवडून आलेल्या उमेदवाराच्या शेवटच्या गड्ड्यातील किंवा उपगड्ड्यातील मतपत्रिकांवर नोंदविण्यात आलेला पुढील उपलब्ध पसंतीक्रम ज्या निरंतर उमेदवारांना देण्यात आला असेल, त्यांना हस्तांतरित करण्यात येतील.

(६) जर एकाहून अधिक उमेदवारांना अधिकची मते मिळाली असल्यास, ज्याला जास्त अधिकची मते मिळाली असतील त्यांचा पहिल्यांदा विचार करण्यात येईल. जर दोन किंवा त्यापेक्षा जास्त उमेदवारांना समान अधिकची मते मिळाली असल्यास, त्यातील ज्या उमेदवारास मतमोजणीच्या पहिल्या फेरीत जास्त मते मिळाली असतील, त्या उमेदवाराच्या अधिकच्या मतांचा आधी विचार करण्यात येईल. अशा उमेदवारांना सर्व फेऱ्यांमध्ये समान मते जेव्हा मिळाली असतील त्यावेळी चिड्ड्या टाकून अधिकची मते हस्तांतरित करण्याबाबतचा निर्णय कुलसचिव घेईल.

(७) कुलसचिव किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती, अधिकची मते हस्तांतरीत करणार नाहीत, जेव्हा,—

(क) निवडणुकीत सर्वात कमी मते मिळालेला उमेदवार आणि त्यापुढील जास्त मते मिळालेला लागतचा उमेदवार यांच्या मतातील फरकापेक्षा हस्तांतरीत करावयाची अधिकची मते कमी असतील, किंवा

(ख) निवडणुकीत सर्वात कमी मते असलेल्या दोन किंवा त्यापेक्षा जास्त उमेदवाराची एकूण मते आणि पुढील जास्त मते मिळालेल्या लागतच्या उमेदवाराची मते यातील फरकाहून हस्तांतरित करावयाची अधिकची मते कमी असतील:

परंतु उपरोक्त दोन किंवा अधिक सर्वात कमी मते मिळालेल्या उमेदवारांना वगळण्यात आल्यामुळे निरंतर उमेदवारांची संख्या भरावयाच्या रिक्त जागांच्या संख्येपेक्षा कमी होणार नाही.

(८) (क) जर निवडून आलेल्या व्यक्तीच्या मतांमध्ये केवळ मूळ मतांचा समावेश असेल तर कुलसचिव किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली कोणतीही किंवा कोणत्याही व्यक्ती, ज्या निवडून आलेल्या उमेदवाराची अधिकची मते हस्तांतरीत करायची असतील अशा उमेदवारांच्या गड्ड्यातील सर्व मतपत्रिकांची तपासणी करील.

(ख) जर निवडून आलेल्या उमेदवारांच्या मतांमध्ये मूळ मते आणि हस्तांतरीत मते किंवा केवळ हस्तांतरीत मते यांचा समावेश असेल तर कुलसचिव किंवा त्यांनी प्राधिकृत केलेली कोणतीही किंवा कोणत्याही व्यक्ती, ज्या निवडून आलेल्या उमेदवाराची अधिकची मते हस्तांतरीत करावयाची असतील, अशा उमेदवारांच्या शेवटच्या उपगड्ड्यातील मतपत्रिकांची तपासणी करील.

(ग) वरील दोन्ही प्रकारांमध्ये कुलसचिव किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती पुढील उपलब्ध पसंतीक्रमानुसार हस्तांतरणीय मतपत्रिकांची उपगड्ड्यांमध्ये विभागणी करेल आणि अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांचा स्वतंत्र उपगड्डा तयार करेल आणि हस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या प्रत्येक उपगड्ड्यातील मतपत्रिकांची संख्या निश्चित करेल.

(९) जर उपगड्ड्यांतील हस्तांतरणीय मतपत्रिकांची एकूण संख्या अधिकच्या मतांएवढी किंवा त्यापेक्षा कमी असेल तर कुलसचिव किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती अशा सर्व मतपत्रिका पुढील उपलब्ध पसंतीक्रमानुसार निरंतर उमेदवारास हस्तांतरित करतील आणि निवडून आलेल्या उमेदवारास निवडून येण्यासाठी आवश्यक नसलेल्या अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांचा स्वतंत्र गड्डा तयार करतील. असा स्वतंत्र गड्डा, अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या गड्ड्यात शेवटी ठेवण्यात येईल.

(१०) जर हस्तांतरणीय मतपत्रिकांची एकूण संख्या अधिकच्या मतांपेक्षा जास्त असेल तर कुलसचिव किंवा त्याने प्राधिकृत केलेली कोणतीही व्यक्ती किंवा कोणत्याही व्यक्ती पुढील उपलब्ध पसंतीक्रमानुसार निरंतर उमेदवारास, उपगड्ड्यातील अधिकच्या मतांचे हस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या एकूण संख्येशी असलेल्या प्रमाणामध्ये हस्तांतरित करतील.

(११) प्रत्येक उपगड्ड्यातील हस्तांतरित करावयाची मतपत्रिकांच्या संख्येची निश्चिती उपगड्ड्यातील मतपत्रिकेच्या संख्येस अधिकच्या मतांनी गुणून व निकालास वैध हस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या एकूण संख्येने भागून, करण्यात येईल.

समीकरण—

$$\text{अधिकच्या मतांची एकूण संख्या} \times \text{विशिष्ट उमेदवारास हस्तांतरित केलेल्या मतपत्रिकांची संख्या} \\ \text{मतांचे मूल्य} = \frac{\text{वैध हस्तांतरणीय मतपत्रिकांची एकूण संख्या}}{\text{अधिकच्या मतांची एकूण संख्या}}$$

अशाप्रकारे सुनिश्चित केलेल्या प्रत्येक संख्येतील अपूर्णाकांच्या भागाची असल्यास, नोंद घेण्यात येईल. अशा अपूर्णाकांच्या भागांमुळे हस्तांतरणीय मतपत्रिकांची संख्या अधिकच्या मतांहून कमी असेल व हस्तांतरित करावयाच्या मतपत्रिकांची एकूण संख्या अधिकच्या मतांच्या संख्येशी समान करणे आवश्यक असेल तर अशा अनेक अपूर्णाकांचे भाग त्याच्या परिमाणानुसार, मोठ्या संख्येकडून सुरुवात करून, एकात्म मूल्य गणन करण्यात येईल आणि अपूर्णाकांचा भाग विचारात घेतला जाणार नाही. दोन किंवा अधिक अपूर्णाकांचे भाग समान परिमाणाचे असल्यास जो अपूर्णाक भाग ज्या सर्वात मोठ्या उपगड्ड्यातून उद्भवला आहे, तो सर्वात मोठा असल्याचे मानण्यात येईल. आणि उपगड्ड्यातील मतपत्रिका संख्येने समान असल्यास व अशा उमेदवारांना समान मते असल्यास, मतमोजणीच्या पहिल्या फेरीमध्ये बहुमत असलेल्या उमेदवारास दिलेला अपूर्णाकांचा भाग सर्वात मोठा असल्याचे मानण्यात येईल. अशा उमेदवारांस दिलेल्या मतांची संख्या मतमोजणीच्या सर्व फेऱ्यांमध्ये समान असल्यास कुलसचिव चिड्ड्या टाकून कोणत्या अपूर्णाकांचा भाग मोठा मानावा, हे ठरवेल

(१२) प्रत्येक उप गड्ड्यातून हस्तांतरित केल्या जाणाऱ्या मतपत्रिका या उपगड्ड्यात शेवटी दाखल केल्या असतील आणि अशा हस्तांतरित करण्यात येणाऱ्या प्रत्येक मतपत्रिकेवर हस्तांतर केल्याची फेरी दर्शवणारी खूण करण्यात येईल.

(१३) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरी अखेर, कोणत्याही उमेदवाराकडे अधिकची मते नसतील किंवा अस्तित्वात असलेली कोणतीही अधिकची मते हस्तांतरित करावयाची गरज नसेल आणि हस्तांतरित केली नसतील आणि एक किंवा अधिक रिक्त जागा भरावयाच्या राहिल्या असतील, तर कुलसचिव, मतमोजणीतील सर्वात खालचा उमेदवार निवडणुकीतून वगळील.

(१४) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरीमध्ये सर्वात खालच्या दोन किंवा अधिक उमेदवारांच्या हस्तांतरित करण्यात न आलेल्या कोणत्याही अधिक मतांसह मिळालेली एकूण मते ही पुढील उच्चतम उमेदवाराला दिलेल्या मतांच्या संख्येपेक्षा कमी असल्यास, कुलसचिव, अशा मतमोजणीच्या फेरीत उपरोक्त सर्वात खालच्या दोन किंवा अधिक उमेदवारांस वगळतील :

परंतु, या उमेदवारांच्या वगळणीमुळे उर्वरित भरावयाच्या रिक्त जागेच्या संख्येपेक्षा निरंतर उमेदवारांची संख्या कमी करता येणार नाही.

(१५) मतमोजणीमध्ये दोन किंवा अधिक उमेदवारास, प्रत्येकास समान व सर्वात कमी मतसंख्या असल्यास, प्रथम मतमोजणीच्या वेळी सर्वात कमी मतसंख्या असलेले उमेदवार वगळण्यात येतील आणि जर या उमेदवारांना जमा झालेल्या मतांची संख्या सर्व मतमोजणीच्या वेळी समान असल्यास, कुलसचिव चिड्या काढेल आणि ज्या उमेदवाराच्या नावाची चिड्या काढण्यात येईल, त्याला वगळण्यात आल्याचे मानण्यात येईल.

(१६) कुलसचिव, यात यापुढे तरतूद केली असेल त्याव्यतिरिक्त त्या उमेदवारास दिलेल्या सर्व मतपत्रिकांची तपासणी करून कोणताही उमेदवार वगळण्यात आल्यास,—

(क) निरंतर उमेदवारासाठी हस्तांतरणीय मतपत्रिका त्यावर नोंद केलेल्या पसंतीनुसार उपगड्यात पृथक करील,

(ख) प्रत्येक उपगड्या ज्या उमेदवारास पसंतीक्रम नोंदवलेला असेल त्याला हस्तांतरित करील; आणि

(ग) अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांचा स्वतंत्र उपगड्या करील.

(१७) मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरी अखेरीस निवड झालेल्या उमेदवारांची संख्या भरावयाच्या रिक्त जागांच्या संख्येशी समान असल्यास, मतांचे आणखी हस्तांतर करण्यात येणार नाही.

(१८) एक किंवा अनेक उमेदवार वगळल्यानंतर निरंतर उमेदवारांची संख्या रिक्त जागांशी समान असल्यास, असे निरंतर उमेदवार निवडून आल्याचे घोषित करण्यात येईल आणि मतांचे आणखी हस्तांतरण करण्यात येणार नाही.

(१९) निवडून आलेल्या उमेदवारांचा प्राधान्यक्रम ते जसजसे पृथकपणे निवडून येतील त्याक्रमानुसार असेल. मतमोजणीच्या कोणत्याही फेरीअखेर दोन किंवा अधिक उमेदवार निवडून आल्यास त्यांचा प्राधान्यक्रम हा उमेदवारास मिळालेल्या मतसंख्येनुसार उतरत्या क्रमाने असेल. दोन किंवा अधिक उमेदवारांना दिलेल्या मतांची संख्या समान असेल, किंवा उमेदवाराची बिनविरोध निवड झाली असेल तर, निवडणुकीचा प्राधान्यक्रम आद्याक्षरानुसार असेल.

(२०) जेव्हा कोणतेही हस्तांतरण केलेले असेल तेव्हा, अशा हस्तांतरित केलेल्या मतपत्रिकांचा प्रत्येक उपगड्या त्या उमेदवारास मिळालेल्या मतपत्रिकांच्या गड्यावर ठेवण्यात येईल आणि अशा उमेदवारास हस्तांतरित केलेल्या मतपत्रिकांच्या संख्येएवढी मते देण्यात येतील.

(२१) निवडून आलेल्या उमेदवारास निवडून येण्यासाठी आवश्यक असू शकतील अशी अधिक हस्तांतरणीय मते वगळून अहस्तांतरणीय मतांचा स्वतंत्र गड्या करून पूर्वी केलेल्या अशा अहस्तांतरणीय मतपत्रिकांच्या गड्याबरोबर ठेवण्यात येईल.

(२२) निवडून आलेल्या उमेदवारांच्या आधिक्य मतांचे हस्तांतरण केल्यानंतर निरंतर उमेदवारांना हस्तांतरित न केलेल्या आणि पूर्ववर्ती खंडात तरतूद केल्याप्रमाणे बाजूस काढून न ठेवलेल्या मतपत्रिका एका गड्यामध्ये निवडून आलेल्या उमेदवारासाठीची निवडून येण्यासाठी आवश्यक मते (कोटा) म्हणून ठेवण्यात येतील. आणि सदर गड्या निवडून आलेल्या उमेदवारांच्या नावाने चिन्हांकित करण्यात येईल.

१६. छाननी आणि मतमोजणीचा निकाल :—

(१) छाननी आणि मतमोजणी पूर्ण झाल्यानंतर, कुलसचिव त्याबाबतचा निकाल कुलगुरुला तात्काळ कळवील.

(२) उपरोक्त नमूद केल्यानुसार निवडणुकीचा निकाल कळविण्यात आल्यानंतर, प्रत्येक उमेदवाराच्या मतमोजणीचा निकाल, प्रथम पसंतीक्रमाच्या मिळालेल्या मतांची संख्या आणि त्यानंतरच्या मतांची बेरीज किंवा वजाबाकी तसेच निवडून आलेले किंवा वगळण्यात आलेले उमेदवार, कुलसचिव घोषित करेल. अंतिम निकाल तयार झाल्यानंतर लगेच मतपत्रिका पाकिटामध्ये मोहरबंद करून एक किंवा त्यापेक्षा जास्त परिनिरीक्षकांकडून साक्षांकित केल्या जातील आणि मतपत्रिकांची विल्हेवाट लावण्यात कुलसचिवांच्या ताब्यात सुरक्षित ठेवण्यासाठी देण्यात येतील.

१७. अपील :—

(१) अंतिम फेरी झाल्यानंतर फेरमोजणीची मागणी विचारात घेण्यात येणार नाही. जर उमेदवार किंवा उमेदवाराचा प्रतिनिधी इच्छुक असेल तर मतमोजणीच्या विशिष्ट फेरी अखेर आक्षेप घेऊ शकेल मात्र जर नंतरच्या फेरीमधील मतमोजणी सुरू झाली असेल तर ते कोणताही आक्षेप घेऊ शकणार नाहीत.

(२) निवडणुकीच्या निकालाच्या विरोधात, निकाल घोषित झाल्याच्या दिनांकापासून तीस दिवसांच्या आत कुलगुरुकडे अपील दाखल करता येईल.

(३) निवडणुकीचा निकाल घोषित केलेल्या दिनांकापासून सहा महिन्यांनंतर किंवा कुलगुरुकडे अपील दाखल केलेले असल्यास, कुलगुरुचा आदेश मिळाल्याचा दिनांकापासून तीस दिवसांच्या नंतर, यापैकी जे नंतर घडेल त्यानंतर, मतपत्रिका आणि निवडणुकीशी संबंधित इतर सर्व कागदपत्रे किंवा अभिलेख यांची विल्हेवाट लावण्यात येईल.

१८. उमेदवाराची एकापेक्षा जास्त मतदारसंघातून निवडणूक :—

(१) जर कोणताही उमेदवार एकापेक्षा जास्त पदावर निवडलेला, नामनिर्देशित केलेला किंवा कोणत्याही प्राधिकारणाने किंवा मंडळाने स्वीकृत केलेला असेल तर तो लेखी स्वरूपात स्वाक्षरी केलेल्या सूचनेद्वारे, निवडणूक, नामनिर्देशन किंवा यथास्थिति, स्वीकृती यासंदर्भातील निकालाच्या घोषणेच्या शेवटच्या दिनांकानंतर सात दिवसांच्या आत कुलसचिवाला ती धारण करणार असलेल्या पदाच्या निवडीबाबत कळवेल आणि त्याची अशी निवड ही निर्णायक असेल.

(२) जर उमेदवाराने विनिर्दिष्ट कालावधीत अशी निवड केली नसेल तर अशा उमेदवाराने कोणते पद धारण करावयाचे याबाबतचा निर्णय कुलगुरु घेईल आणि त्याचा निर्णय हा अंतिम असेल.

(३) जेव्हा अशाप्रकारची निवड उमेदवाराने केली असेल किंवा याबाबतीत कुलगुरुने निर्णय दिला असेल, तर अशा निवडीमुळे ज्या सदस्याचे पद रिक्त झाले असेल, अशा पदासाठी निवडणूक घेण्यासाठी किंवा नामनिर्देशनाची किंवा यथास्थिति, स्वीकृतीची प्रक्रिया पार पाडण्यासाठी आवश्यक ते उपाय योजण्याचे निर्देश कुलगुरु हे कुलसचिवास देतील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सिध्दार्थ खरात,
शासनाचे सहसचिव.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १७ मे २०१७

अधिसूचना

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६.

क्रमांक संकीर्ण २०१६/प्र.क्र. ३४७/कार्या-विशि-३.—महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (२०१७ चा महा. अधि. क्र. ६) याच्या कलम ७२ चे पोट-कलम (१०) आणि कलम १३४ चे पोट-कलम (३) यांद्वारे प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, याद्वारे, पदवीधरांची नोंदणीकरिताचा अर्ज आणि शुल्काचे प्रदान याच्याशी संबंधित एकरूप परिनियम विहित करित आहे :—

सन २०१७ चे एकरूप परिनियम क्रमांक २

१. **संक्षिप्त नाव :—** या परिनियमास, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (पदवीधरांच्या नोंदणीकरिता अर्जाचा नमुना आणि शुल्क प्रदान करणे) एकरूप परिनियम, २०१७ असे म्हणावे.

२. अर्ज व फी चे प्रदान :—

(१) नोंदणीकृत पदवीधर होऊ इच्छिणारी एखादी व्यक्ती विहित नमुन्यामध्ये, कुलसचिवाकडे विद्यापीठाने निर्धारित केलेले शुल्क (जे जास्तीत जास्त रु. २० असेल) प्रदान करून अर्ज करील.

(२) पदवीधरांच्या नोंदणीसाठीचा अर्ज हा या परिनियमांना जोडलेल्या जोडपत्र - १ मध्ये नमुन्यामध्ये असेल व तो विद्यापीठाच्या संकेतस्थळावर उपलब्ध असेल.

(३) नोंदणीकृत पदवीधर होऊ इच्छिणारी एखादी व्यक्ती, नोंदणीसाठीच्या तिच्या अर्जासोबत, पुढील दस्तऐवज जोडील :—

(क) पदवी प्रमाणपत्र;

(ख) निवासाचा पुरावा (आधार कार्ड, निवडणूक ओळखपत्र, शिधापत्रिका, पारपत्र, विद्युत वापर देयक, वाहन चालन परवाना) यापैकी एक पुरावा.

३. पदवीधरांची नोंदणी :—

(१) अर्ज प्राप्त झाल्यावर, विद्यापीठ, समुचित नोंदवहीमध्ये यथोचित अर्हता असलेल्या व्यक्तींच्या नावांची, त्यांनी विनिर्दिष्ट केलेली विद्याशाखा स्पष्टपणे नमूद करून, नोंद करील,

(२) नोंदणीकृत पदवीधरांच्या नोंदवहीत ज्यांच्या नावांची नोंद करण्यात आली आहे अशा सर्व व्यक्ती, नोंदणीकृत पदवीधरांच्या मतदार यादीत आपल्या नावांची नोंद करून घेण्यात हक्कदार असतील.

(३) नोंदणीकृत पदवीधर, त्यांच्या पत्यांमध्ये झालेले प्रत्येक बदल, कुलसचिवाला कळवील.

(४) पदवीधरांची नोंदवही, निवडणुकांच्या प्रयोजनासाठी तयार केलेल्या दिनांकापासून प्रत्येक पाच वर्षांच्या शेवटी सुधारित करण्यात येईल.

(५) नवीन विद्यापीठ हे ज्या मूळ विद्यापीठातील पदवीधरांची नोंदणी करण्यात आली आहे, अशा नोंदणीकृत पदवीधरांची नावे मूळ विद्यापीठाला तात्काळ कळवील.

जोडपत्र-१

..... विद्यापीठ

पदवीधरांची नोंदणी करण्याकरिता अर्ज

नोंदणीकृत पदवीधराचे तपशील :	नवीन अर्ज	कार्यालयीन वापराकरिता	
		तुकडी क्रमांक	
नोंदणीकृत पदवीधर क्रमांक :		अनुक्रमांक	

नाव	.....			
जन्म दिनांक	.....	भ्रमणध्वनी	.....	ईमेल आयडी
				.....
सध्याचा पत्ता	.....	महाविद्यालयाचे नाव		.....
विद्याशाखा	.....	पदवी		.....

टीप.—मतदान केंद्राच्या उपलब्धतेचा विचार करून, प्राधान्यक्रमानुसार मतदान केंद्राचे वाटप करण्यात येईल.

पसंती क्रम दिलेले मतदान केंद्र	१) .....
	२) .....
	३) .....
सहपत्र	अधिसूचनेमध्ये नमूद केल्याप्रमाणे दस्तऐवज जोडणे.

मी, विनंती करतो की, कृपया माझ्या नावाची विद्यापीठाचा नोंदणीकृत पदवीधर म्हणून नोंदणी करण्यात यावी.

मी, घोषित करतो की, मी,

- (क) विकलमनाचा नाही आणि सक्षम न्यायालयाने तसे घोषित केलेले नाही ;
- (ख) अमुक्त नादार नाही ;
- (ग) नैतिक अधःपतनाचा अंतर्भाव असेल अशा अपराधाबद्दल मला दोषी ठरविण्यात आलेले नाही ;
- (घ) लबाडीच्या मार्गाने पदवी मिळवली नाही ; आणि
- (ङ) महाराष्ट्र राज्यात कायाद्याद्वारे स्थापन केलेल्या इतर कोणत्याही विद्यापीठाचा नोंदणीकृत पदवीधर नाही.

मी, घोषित करतो की, नमुन्यामध्ये देण्यात आलेली माहिती खरी असून माझ्या संपूर्ण माहितीप्रमाणे व विश्वासाप्रमाणे अचूक आहे. माझ्याकडून देण्यात आलेली कोणतीही माहिती चुकीची किंवा खोटी असल्याचे आढळून आल्यास, माझा अर्ज फेटाळण्यास पात्र असेल.

दिनांक :

ठिकाण :

अर्जदाराची सही.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सिध्दार्थ खरात,
शासनाचे उप सचिव.

उच्च व तंत्र शिक्षण विभाग

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,
मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२, दिनांक १७ मे २०१७

अधिसूचना

महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६.

क्रमांक संकीर्ण २०१६/प्र.क्र. ३४७/कार्या-विशि-३.—महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ (२०१७ चा महा. अधि. क्र. ६) याच्या कलम ७२ चे पोट-कलम (१०) आणि कलम १३५ याद्वारे, प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारांचा वापर करून, महाराष्ट्र शासन, याद्वारे, पदवीधरांच्या नोंदवहीतून नाव काढून टाकण्याशी संबंधित एकरूप परिनियम विहित करित आहे :—

सन २०१७ चे एकरूप परिनियम क्रमांक ३

१. **संक्षिप्त नाव :—** या परिनियमास, महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ (पदवीधरांच्या नोंदवहीतून नाव काढून टाकणे) एकरूप परिनियम, २०१७ असे म्हणावे.

२. पदवीधरांच्या नोंदवहीतून नाव काढून टाकण्याकरिता कार्यपद्धती :—

(१) महाराष्ट्र सार्वजनिक विद्यापीठ अधिनियम, २०१६ याच्या कलम १३४ च्या पोट-कलम (२) मध्ये विनिर्दिष्ट, केलेल्या कारणांवरून पदवीधरांच्या नोंदवहीतून एखाद्या व्यक्तीचे नाव काढून टाकता येईल.

(२) कुलसचिव, तक्रार प्राप्त झाल्यावर किंवा स्वाधिकारे, संबंधित व्यक्तीला, आपले नाव पदवीधरांच्या नोंदवहीतून काढण्यात येऊ नये, याबाबत कारणे दाखवा नोटीस बजावील.

(३) विद्यापीठाचा कुलसचिव, कारणे दाखवा नोटीशीमध्ये, पदवीधरांच्या नोंदवहीतून नाव काढून टाकण्याची कार्यवाही प्रस्तावित करण्यासाठीची कारणे नमूद करील आणि अशी नोटीस प्राप्त झाल्याच्या दिनांकापासून पंधरा दिवसांपेक्षा कमी नसेल इतक्या कालावधीत, नोटीशीच्या उत्तरामध्ये आपले लेखी निवेदन दाखल करण्याचे संबंधित व्यक्तीला सूचित करेल.

(४) असे लेखी निवेदन प्राप्त झाल्यावर किंवा खंड (३) अन्वये, देण्यात आलेल्या नोटीशीमध्ये विनिर्दिष्ट केलेला कालावधी समाप्त झाल्यावर विद्यापीठाचा कुलसचिव, संबंधित व्यक्तीला म्हणणे मांडण्याची संधी देईल आणि सुनावणीच्या वेळी त्याने केलेल्या निवेदनाची नोंद देखील करील.

(५) कुलसचिव सदर बाब शिफारशीकरिता व्यवस्थापन परिषदेसमोर ठेवील.

(६) संबंधित व्यक्तीचे कारणे दाखवा नोटीशीस दिलेले लेखी निवेदन, कोणतेही असल्यास, आणि त्याने सुनावणीच्या वेळी केलेले आणि नोंदवण्यात आलेले निवेदन विचारात घेतल्यानंतर, व्यवस्थापन परिषदेस, तिच्या सभेस उपस्थित असलेल्या सदस्यांच्या दोन तृतीयांशाहून कमी नसेल इतक्या बहुसंख्येने, निम्म्याहून कमी नसेल अशा आपल्या सदस्यांचा अंतर्भाव असलेल्या अशा बहुसंख्येने, पदवीधरांच्या नोंदवहीतून नाव काढून टाकण्याची शिफारस कुलगुरुकडे करता येईल.

(७) कुलगुरु, व्यवस्थापन परिषदेच्या शिफारशीवरून, त्यास योग्य वाटेल अशा कालावधीसाठी पदवीधरांच्या नोंदवहीतून व्यक्तीचे नाव काढून टाकील.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

सिध्दार्थ खरात,
शासनाचे उप सचिव.

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk,
Mantralaya, Mumbai 400 032, dated 17th May 2017.

NOTIFICATION

MAHARASHTRA PUBLIC UNIVERSITIES ACT, 2016.

No. Misc-2016/C.R. 347/Desk-Vishi-3.—In exercise of the powers conferred by sub-section (10) of section 72 read with sub-section (13) of section 71 and section 67 of the Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. Act. No. VI of 2017), the Government of Maharashtra hereby, prescribes the uniform Statute relating to procedure for conduct of Elections to various authorities and bodies of the university, namely :—

UNIFORM STATUTE No. 1 OF 2017.

1. *Short title.*—This Statute may be called the Maharashtra Public Universities (Procedure for Conduct of Elections to Various Authorities and Bodies of the University) Uniform Statute, 2017.

2. *Definitions.*—(1) In these Statutes, unless the context otherwise requires,—

- (a) “Act” means the Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. VI of 2017);
- (b) “clear days” means all days in a schedule with exclusion of both the first and the last day (e.g. from Monday to Monday, there are six clear days);
- (c) “continuing candidate” means any candidate not elected or not excluded from the poll at any given stage of counting of votes;
- (d) “count” means all the operations involved in the counting of the first preferences recorded for candidates; or all the operations involved in the transfer of the surplus of an elected candidate; or all the operations involved in the transfer of the votes of an eliminated candidate or of two or more candidates eliminated together;
- (e) “elector” means any person entitled to vote in the election of any authority or body of the University;
- (f) “first preference” means the digit “1” standing alone opposite the name of a candidate; “second preference” means the digit “2” standing alone opposite the name of the candidate in succession to the digit “1”; “third preference” means the digit “3” standing alone opposite the name of a candidate in succession to the digits “1” and “2” and so on, on the voting paper;
- (g) “next available preference” means a second or subsequent preference recorded in consecutive numerical order for a continuing candidate, the preferences, next in order on voting paper for candidates already elected or eliminated from the poll being ignored;
- (h) “non-transferable paper” means a voting paper on which no second or subsequent preference is recorded for a continuing candidate or the names of two or more candidates (whether continuing or not) are marked with the same number and are next in order of preference; or the name of the candidate next in order of preference (whether continuing or not) is marked by a number not following consecutively after some other number on the voting paper; or by two or more numbers or for any other reason it cannot be determined for which of the continuing candidates the next available preference of the elector is recorded;
- (i) “original vote” in regard to any candidate means a vote derived from a voting paper on which a first preference is recorded for that candidate;
- (j) “quota” means the number of votes sufficient to secure the election of a candidate, determined at each election by dividing the total number of valid votes cast at an election by the number of vacancies to be filled plus one at that election and by adding one to the result so arrived at, any fractional remainder in doing so shall be disregarded;

e.g.—

$$\text{Quota} = \frac{(\text{Total number of valid votes})}{(\text{number of vacancies}+1)} + 1$$

Example : Number of vacancies = 5

Valid votes = 100

$$\begin{aligned} \text{Quota} &= \frac{100}{5+1} + 1 \\ &= 16.67 + 1 \\ &= 17.67 \\ &= 17 \end{aligned}$$

(17.67 shall not be rounded off to 18, because already '1' is added to the 16.67);

(k) "Registrar" means Registrar of the University;

(l) "surplus" means the number of votes by which the total number of original and transferred votes, credited to any candidate, exceeds the quota;

(m) "transferable paper" means a voting paper on which, following the first preference, a second or subsequent preference is recorded in consecutive numerical order in favour of a continuing candidate;

(n) "transferred vote" in regard to any candidate means a vote derived from a voting paper on which a second or subsequent preference is recorded for that candidate.

(2) Words and expressions used but not defined in these Statutes shall have the same meanings respectively assigned to them in the Act.

3. *Display of Information Relating to Election.*—The University shall create a separate portal on the official web site of the University, namely 'Election Portal' and in addition to formal display on designated notice board, all notifications, notices, electoral roll and all other information and documents related to conduct of elections to various authorities and bodies of the University shall be published on the said Portal.

4. *Voting Paper.*—

A voting paper shall be in the following form :

VOTING PAPER .....

..... UNIVERSITY

Election for ..... (name of Authority)

Election by .....(collegium/electoral roll)

(As per section..... of the Maharashtra Public Universities Act, 2016)

Name of Candidates	Order of Preference

5. *Transferable Vote.*—

(1) Each elector shall have one transferable vote.

(2) An elector in recording his vote,—

(a) shall place on his voting paper the digit 1 opposite the name of the candidate for whom he votes in the column of 'order of preference';

(b) may in addition indicate the order of his choice or preference for as many other candidates as he pleases by placing against their respective names the digits 2, 3, 4 and so on, in consecutive numerical order;

(c) shall place all preferences on his voting paper either in English or in Marathi;

(d) shall not indicate the preference/s in words or in roman numbers.

6. *Validity of Votes.*—

(1) A voting paper is invalid if,—

(a) the digit 1 standing alone, indicating a first preference, is not placed; or

(b) the digit 1 standing alone, indicating a first preference, is placed opposite the names of more than one candidate; or

(c) the digit 1 standing alone, indicating a first preference and some other digits are placed opposite the name of the same candidate; or

(d) the first preference or subsequent preferences are indicated in words or roman numbers or in digits of any other language except English or Marathi; or

(e) it cannot be determined for which candidate the first preference of the voter is recorded; or

(f) in an election by ballot any mark is placed by the voter by which he may afterwards be identified; or

(g) preference is indicated in any ink other than blue ink;

(h) there is any scratching, overwriting or alteration in the digits indicating the voter's preference.

(2) A valid ballot paper with next preference given to more than one candidate shall become invalid for such immediately subsequent preference.

7. *Powers of the Registrar to Prepare Schedule of Election, Validity of Votes and Result of Elections.*—

The Registrar shall have the power,—

(1) to prepare the Schedule of elections and get the same approved by the Vice-Chancellor;

(2) to decide, in case of doubt, the validity or invalidity of a vote recorded ;

(3) to declare the result of each election.

8. *Electoral Roll.*—

(1) The Registrar shall prepare separate electoral roll for collegiums entitled to vote, with the names in alphabetical order beginning with surname-first name-middle name and addresses.

(2) Except when an election is held at a meeting, the persons entitled to vote at an election to any of the authorities or bodies shall, respectively, be the persons whose names are entered on their respective electoral roll.

(3) The provisional electoral roll of persons, entitled to vote at an election to the authorities or bodies of the University shall be published on the Election Portal on the official web site of the University, at least forty-five clear days before the date of election.

(4) The Registrar shall have the power to correct the electoral roll, if any omission or wrong entries are brought to his notice within five days from the date of publication of the

electoral roll. In case of any dispute, an appeal against the electoral roll shall be preferred to the Vice-Chancellor within five days from the date of publication of the corrected electoral roll and the Vice Chancellor's decision shall be final.

(5) The final electoral roll after corrections, if any, shall be published on the Election Portal on the official web site of the University, at least thirty clear days before the date of election.

(6) The final electoral roll shall be published on the designated notice board and also on the Election Portal on the official web site of the University which can be downloaded free of costs.

(7) Printed copies of the electoral roll shall be delivered on application to any person on payment of such fees as may be prescribed by the University.

9. *Notice of Election.*—

(1) In case of elections to authorities and bodies of the University to be held at Polling Centres, the notice of election shall be given by the Registrar at least twenty-five clear days before the date of election. In the said notice, a detailed election programme including the last date and time fixed for receiving nominations, fees for nomination, the date of election and relevant details regarding the vacancy shall be precisely stated. All such notices shall be published by the University on the Election Portal of its official website and shall display on the designated notice board of the University.

(2) In the case where an election is to be held at a meeting of an authority or body, the notice of election shall be issued at least twenty clear days before the date of the meeting.

10. *Nominations.*—

(1) Candidates shall submit their nominations for elections to various authorities and bodies in the prescribed form along with the copies of the required documents, in person, or through a person authorized by him in writing, at the University office before 5-00 p.m. on the last day fixed for receiving nominations.

(2) The last date for the receipt of nominations shall be—

(a) ten clear days before the date of election in case of an election to be held at the meeting of any authority or body of the University;

(b) sixteen clear days before the date of election in case of elections at the polling centres.

(3) Nomination papers shall be dated and signed by two electors entitled to vote, and shall contain dates, names in full, addresses and designations, if any, and voter numbers of signatories and of the candidate nominated. No person shall be nominated as a candidate for election unless he signifies his consent under his signature and date on the nomination paper. No person shall either propose or second his own nomination:

Provided that, in case there are less than three voters, the candidate himself may propose and second his own nomination.

(4) A nomination paper which does not comply with all the requirements herein mentioned shall be invalid and it shall be rejected.

(5) It shall be open to a candidate to withdraw from an election : provided he submits an application for withdrawal signed by the candidate, in person, or through a person authorized by him in writing, at the University office, before 5-00 p.m. on the date prescribed in the election schedule.

(6) As soon as possible after the last day fixed for the receipt of nominations, at a time and place fixed by the Registrar, and mentioned in the notice of election, any person or persons nominated by the Registrar shall scrutinize the nominations. The candidate or his agent, whose name has been included in the final electoral roll duly authorized by the candidate in writing in this behalf, shall be entitled to be present at such scrutiny.

(7) In the case of dispute or doubt regarding the validity of a nomination paper, an appeal may be made to the Vice-Chancellor and his decision shall be final.

(8) If the number of valid nominations does not exceed the number of vacancies to be filled, the candidates nominated shall be declared to have been elected on the date of declaration of result of election.

11. *Procedure for election by Ballot at a Meeting.—*

(1) In the agenda for the meeting of an authority or body, an item of election by ballot shall be included and the duration for voting, shall be precisely notified.

(2) Voting papers with the names of persons nominated, printed or typed thereon shall be furnished at the meeting held for the purpose of the election. All the eligible members present at the meeting shall be entitled to vote at the election. When two or more authorities or bodies are jointly entitled to elect a representative and the election takes place at a meeting, a member who is common to two or more authorities or bodies shall be entitled to only one vote. The scrutiny shall be conducted by the Registrar or the person nominated by him and not less than two scrutinizers to be selected by the Chairperson of the meeting from amongst those present at the meeting.

12. *Procedure for Election at Polling Centres.—*

In all cases when an election is held wherein votes are to be recorded at polling centres, the procedure for the recording of votes by ballot shall be as under :—

(1) The polling centres shall be decided by the Registrar. The Registrar shall appoint as many Polling Officers as are necessary at the polling centres.

(2) The hours of voting at the respective polling centres shall be determined in advance and stated in the notice of election.

(3) It shall be responsibility of the Principals of affiliated or conducted colleges and Heads of the recognized institutions to provide all necessary infrastructure, support facilities and man power for the smooth and timely conduct of elections.

(4) Names of contesting candidates shall be notified to voters within three days after the last date of withdrawal of nominations.

(5) The Polling Officer shall ensure that the law and order is maintained at the polling centre. No person other than a voter shall be permitted to enter the polling compartment.

(6) No voter shall be allowed to enter the polling compartment for recording his vote before the commencement or after the expiry of the period fixed for the purpose.

(7) Immediately before the polling commences, the Polling Officer shall show to the candidate or his authorized agents present at the Polling Centre that the ballot box is empty and shall then lock and seal it for the use.

(8) Immediately before the ballot paper is issued to a voter, the number of the voter shall be entered on the counterfoil, and the same shall be signed by the voter and a mark shall be placed by the issuing officer in his copy of the electoral roll against the number of the voter to whom the voting paper is issued.

(9) Before the ballot paper is issued to a voter, a mark of indelible ink shall be made on the forefinger of the right hand of the voter. In the case where the voter has his forefinger missing, a mark of indelible ink shall be made on any other finger of his right hand, and in the case where all the fingers of his right hand are missing, a mark of indelible ink shall be made on the forefinger or any other finger of his left hand, and in the case where all his fingers of both the hands are missing, a mark of indelible ink shall be made on his right or left arm as he possesses.

(10) The voter on receiving the ballot paper shall forthwith proceed to one of the polling compartments, where he shall mark his preference/s and put his paper into the ballot box.

(11) If the polling officer is satisfied that owing to blindness or other physical infirmity, a voter is unable to make a mark on the ballot paper without assistance, he shall permit the voter to take with him a companion of not less than eighteen years of age to the polling compartment for recording the vote on the ballot paper on his behalf and in accordance with his wishes, and, if necessary, for folding the ballot paper so as to conceal the vote and inserting it into the ballot box :

Provided that, no person shall be permitted to act as the companion of more than one voter at any polling centre on the same day :

Provided further that, before any person is permitted to act as the companion of a voter on any day, he shall be required to declare that he will keep secret the vote recorded by him on behalf of the voter and that he has not already acted as the companion of any other voter at any polling centre on that day. The polling officer shall keep a record of such declaration and submit the same to the Registrar.

(12) Every voter shall vote without undue delay, and shall leave the polling centre, as soon as, he has put his ballot paper into the ballot box.

(13) After the voting hours are over, the ballot box shall be sealed and handed over to the University.

(14) If a voter spoils his ballot paper inadvertently, he may be given another and the spoiled paper and its counterfoil shall be cancelled by the Polling Officer. All spoiled papers and counterfoils shall be sent to the Registrar by the Polling Officer.

(15) The voters shall not be allowed to carry mobile phones, tablets or any other electronic communication gadgets in the polling compartment.

13. *Voting by Persons on Election Duty.*—

All persons assigned with election duty and not able to cast their votes at the polling centres where they are enrolled as voters, shall be facilitated to tender their votes at the place of election duty. Names and voter numbers of such persons shall be included in the voters' list of the polling centre concerned.

14. *Scrutiny of Voting Papers.*—

(1) All voting papers shall be scrutinized by the Registrar or by such other person or persons as may be authorized by the Registrar. The Registrar may delegate his power in relation to scrutiny and counting of voting papers to any other person or persons under his control.

(2) The candidate or his agent, who shall be a voter of a particular constituency, duly authorized by him in writing on his behalf shall be entitled to be present at such scrutiny.

(3) When there are more polling centres than one, voting papers of all the polling centres shall be first mixed up and then scrutinized by the Registrar or such other person or persons as may be authorized by the Registrar.

15. *Counting of Voting Papers.*—

(1) After the voting papers for an electoral body have been scrutinized and counted, the Registrar or the person or persons authorized by him, shall examine the voting papers and shall sort them into parcels according to the first preference recorded for each candidate, rejecting voting papers that are invalid.

(2) The Registrar or the person or persons authorized by him, shall then count the number of voting papers in each parcel and shall credit each candidate with a number of votes equal to the number of valid papers on which a first preference has been recorded for such candidate. The Registrar shall then compile the data regarding the total number of valid voting papers and determine the quota.

(3) The candidate or his agent who shall be a voter of the particular constituency, duly authorized by him in writing on his behalf shall only be permitted to be present during counting of votes. No person other than the candidate or his authorized agent and the person involved in election process shall be allowed within a radius of reasonable distance from the place of counting.

(4) If at the end of any count, the number of votes credited to a candidate is equal to or greater than the quota, the candidate shall thereupon be declared as elected.

(5) If at the end of any count, the number of votes credited to a candidate is greater than the quota, the surplus shall be transferred, as provided in this Statute, to the continuing candidates for whom the next available preferences have been recorded on the voting papers in the parcel or sub-parcel last received by the elected candidate.

(6) If more than one candidate has surplus, the largest surplus shall be first dealt with. If two or more candidates have equal surplus, the surplus of the candidate with the greatest number of votes at the first count at which the candidates in question have an unequal number of votes shall be first dealt with. When the number of votes credited to such candidates is equal at all counts, the Registrar shall determine by lot which surplus he will first deal with.

(7) The Registrar or the person or persons authorized by him, shall not transfer a surplus when that surplus, together with any other surplus not transferred, is less than the difference—

(a) between the votes of the candidates lowest on the poll and the votes of the next highest candidate; or

(b) between the total of the votes of the two or more candidates lowest on the poll and the votes of the next highest candidate :

Provided that, the exclusion from the poll of the aforesaid two or more candidates lowest on the poll shall not reduce the number of continuing candidates below the number of vacancies remaining to be filled.

(8) (a) If the votes credited to an elected candidate consist of original votes only, the Registrar or the person or persons authorized by him, shall examine all the papers contained in the parcel of the elected candidate whose surplus is to be transferred.

(b) If the votes credited to an elected candidate consist of original and transferred votes, or transferred votes only, the Registrar or the person or persons authorized by him, shall examine the papers contained in the sub-parcel last received by the elected candidate whose surplus is to be transferred.

(c) In either case, the Registrar or the person or persons authorized by him, shall sort the transferable papers into sub-parcels according to the next available preference recorded thereon, shall make a separate sub-parcel of the non-transferable papers and shall ascertain the number of papers in each sub-parcel of transferable papers.

(9) If the total number of papers in the sub-parcels of transferable papers is equal to or less than the surplus, the Registrar or the person or persons authorized by him, shall transfer the whole of each sub-parcel of transferable papers to the continuing candidates as per the next available preferences indicated thereon and shall set aside as a separate parcel so many of the non-transferable papers as are not required for the quota of the elected candidate. The particular papers set aside shall be those last filed in the parcel of non-transferable papers.

(10) If the total number of transferable papers is greater than the surplus, the Registrar or the person or persons authorized by him, shall transfer from each sub-parcel of transferable papers to the continuing candidate indicated thereon as the elector's next available preference, the number of papers which bears the same proportion to the number of papers in the sub-parcels as the surplus bears to the total number of transferable papers.

(11) The number of papers to be transferred from each sub-parcel shall be ascertained by multiplying the number of papers in the sub-parcel by the surplus and dividing the result by the total number of valid transferable papers.

Equation:

$$\text{Value of Votes} = \frac{\text{Total No. of surplus votes} \times \text{Actual No. of Voting Papers transferred to the particular candidate}}{\text{Total No. of valid transferable Voting Papers}}$$

A note shall be made of the fractional part, if any, of each number so ascertained. If owing to the existence of such fractional parts, the number of papers to be transferred is less than the surplus, so many of these fractional parts taken in the order of their magnitude, beginning with the largest, as are necessary to make the total number of papers to be transferred equal to the surplus shall be reckoned as of the value of unity and remaining fractional parts shall be ignored. If two or more fractional parts are of equal magnitude, that fractional part shall be deemed to be the largest which arises from the largest sub-parcel, and if the sub-parcels in question are equal in size, the fractional part credited to the candidate with the greatest number of votes at the first count at which the candidates in question have an equal number of votes shall be deemed to be the largest. When the number of votes credited to such candidates are equal at all counts, the Registrar shall determine by lot which fractional part shall be deemed to be the largest.

(12) The particular papers transferred from each sub-parcel shall be those last filed in the sub-parcel and each paper so transferred shall be marked in such a manner as to indicate the count at which the transfer took place.

(13) If at the end of any count, no candidate has a surplus or if any existing surplus need not be and is not transferred and one or more vacancies remain to be filled, the Registrar shall exclude from the poll the candidate lowest on the poll.

(14) If the total of the votes of the two or more candidates lowest on the poll, together with any surplus not transferred, is less than the number of votes credited to the next highest candidates the Registrar may at the same count exclude the aforesaid two or more candidates lowest on the poll :

Provided that, the exclusion of these candidates shall not reduce the number of continuing candidates, below the number of vacancies remaining to be filled.

(15) When two or more candidates each have the same number of votes and lowest on the poll, the candidates with the lowest number of votes at the first count at which the candidates in question have an unequal number of votes shall be excluded and when the number of votes credited to these candidates are equal at all counts, the Registrar shall draw lots and the candidate in whose name lot is drawn would stand excluded.

(16) Upon the exclusion of any candidates, the Registrar, save as hereinafter provided, shall examine all the papers credited to that candidate, shall,—

(a) sort the transferable papers into sub-parcels according to the next available preference recorded thereon for continuing candidates ;

(b) transfer each sub-parcel to the candidate for whom that preference is recorded; and

(c) set aside as a separate sub-parcel the non-transferable papers.

(17) If at the end of any count, the number of elected candidates is equal to the number of vacancies to be filled, no further transfer of votes shall be made.

(18) If on the exclusion of a candidate or candidates, the number of the then continuing candidates is equal to the number of vacancies unfilled, the continuing candidates shall thereon be elected and no further transfer of votes shall be made.

(19) The order of priority of election of elected candidates shall be the order in which they are severally elected. If, at the end of any count two or more candidates are elected, the order of priority shall be according to the number of votes credited to such candidates beginning with the greatest. When the number of votes credited to two or more candidates are equal or when the candidates are elected unopposed, the order of priority of election shall be in alphabetical order.

(20) Whenever any transfer is made, each sub-parcel of paper transferred shall be placed on the top of the parcel, if any, of papers of the candidate, to whom the transfer is made and that candidate shall be credited with a number of votes equal to the number of papers transferred to him.

(21) Non-transferable papers, except such as in the transfer of a surplus may be required for the quota of the elected candidates, shall be set aside as a separate parcel together with any parcel of non-transferable papers already set aside.

(22) On the transfer of the surplus of an elected candidate, all papers not transferred to continuing candidates and not set aside as provided in the preceding clause, shall be placed together in one parcel as the quota of the elected candidate and the parcel shall be marked with the name of the elected candidate.

16. *Result of Scrutiny and Counting.*—

(1) After the scrutiny and counting is completed, the result thereof shall be reported forthwith to the Vice-Chancellor by the Registrar.

(2) On the result of the election being reported as aforesaid, the result of the counting showing for each candidate, the number of first votes obtained and the successive additions, or subtractions from the number till the candidate was excluded or elected, shall be declared by the Registrar. Immediately after the final result is prepared, the voting papers shall be sealed in a packet with the seal of one or more of the scrutinizers and then handed over to the Registrar for safe custody until the destruction of the voting papers.

17. *Appeal.*—

(1) No demand of recounting shall be entertained after the final rounds are over. The candidate or the representative of the candidate may raise objection at the end of a particular count, if he desires. He cannot raise any objection if the process of counting is entered into the next round.

(2) An Appeal against the result of the election shall be preferred to the Vice-Chancellor within thirty days from the date of declaration of the result.

(3) The voting papers and all other papers or records relating to election shall be destroyed after six months from the date of declaration of the election result or in the event of an appeal being preferred against the result to the Vice-Chancellor, after thirty days from the date of receipt of the Vice-Chancellor's order, whichever is later.

18. *Election of a Candidate from More than One Constituency.*—

(1) If any candidate is elected, nominated or co-opted to any authority or body in more than one capacity, he shall by notice in writing signed by him and delivered to the Registrar of the University within seven days of the declaration of the result of the last date of such election, nomination or co-option, as the case may, choose which of the capacities he shall hold, and such choice shall be conclusive.

(2) If the candidate does not make the choice referred to herein within the specified period of time, the Vice-Chancellor shall decide the capacity which he would hold and his decision shall be final.

(3) When any such choice has been made by the candidate or a decision given by the Vice-Chancellor, the Vice-Chancellor shall direct the Registrar to take steps for holding an election or carrying out the process of nomination or co-option , as the case may be, in which office of a member such vacancy has occurred by reason of such choice.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

SIDHHARTH KHARAT,
Joint Secretary to Government.

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk, Mantralaya, Mumbai 400 032,

dated 17th May 2017

NOTIFICATION

MAHARASHTRA PUBLIC UNIVERSITIES ACT, 2016.

No. Misc-2016/C.R. 347/Desk-Vishi-3.—In exercise of the powers conferred by sub-section (10) of section 72 read with sub-section (3) of section 134 of the Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. Act. No. VI of 2017), the Government of Maharashtra hereby, prescribes the uniform Statute, relating to form of application for registration of graduates and payment of fees, namely :—

UNIFORM STATUTE No. 2 OF 2017.

1. *Short title.*—This Statute may be called the Maharashtra Public Universities (Form of Application for Registration of Graduates and Payment of Fees) Uniform Statute, 2017.

2. *Application and Payment of Fees.*—

(1) A person who intends to be a registered graduate shall apply to the Registrar in the form prescribed on the payment of such fees as is determined by the University subject to maximum of Rs. 20 (Rs. Twenty Only).

(2) The application for registration of graduates shall be in the form appended to these Statutes as Annexure 1 which shall be available on the web site of the University.

(3) A person who intends to be registered graduates shall attach the following documents along with his application for registration, namely :—

(a) Degree Certificate;

(b) Proof of residence (Any of the following)—

Aadhar Card, Election Card, Ration Card, Passport, Bill of Electricity consumption, Driving License.

3. *Registration of Graduates.*—

(1) On the receipt of the applications, the University shall enter the names of the duly qualified persons in the appropriate register indicating clearly the Faculty specified by them.

(2) All persons whose names are entered in the register of the registered graduate shall be entitled to register their names in the electoral roll of registered graduates.

(3) Registered Graduates shall inform to the Registrar every change of their addresses.

(4) Registers of Graduates shall be revised at the end of every five years from the date they have been prepared for the purpose of elections.

(5) The new University which registers the graduates from the parent University shall immediately communicate names of such registered graduates to the parent University.

ANNEXURE 1

..... University

Application for Registration of Graduates

Registered Graduate Details:	New Application	For Office Use	
		Batch No.	
Register Graduate No. :		Serial No.	

Name	.....				
Date of Birth	.....	Mobile No.	.....	Email-ID	.....
Current Address	.....		College Name	.....	
Faculty	.....		Degree	.....	

*Note :—*Voting Centre will be allocated as per the order of preference, taking into consideration the availability of the Voting Centre.

Preferred Voting Centre	1) ..... 2) ..... 3) .....
Enclosures	Documents as mentioned in the Notification to be attached.

I request that my name may kindly be registered as Registered Graduate of the .....University.

I declare that, I,—

- (a) am not of unsound mind and do not stand so declared by a competent court;
- (b) am not an undischarged insolvent;
- (c) have not been convicted for an offence involving moral turpitude;
- (d) have not obtained a degree by fraudulent means ; and
- (e) am not a registered graduate of any other University established by law in the State of Maharashtra.

I declare that the information furnished in the form is true and correct to the best of my knowledge and belief. In case any information given by me is found to be incorrect or false, my application shall be liable to be rejected.

Date:

Signature of Applicant.

Place:

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

SIDHHARTH KHARAT,
Joint Secretary to Government.

HIGHER AND TECHNICAL EDUCATION DEPARTMENT

Madam Cama Marg, Hutatma Rajguru Chowk, Mantralaya, Mumbai 400 032,
dated 17th May 2017

NOTIFICATION

MAHARASHTRA PUBLIC UNIVERSITIES ACT, 2016.

No. Misc-2016/C.R. 347/Desk-Vishi-3.—In exercise of the powers conferred by sub-section (10) of section 72 read with section 135 of the Maharashtra Public Universities Act, 2016 (Mah. Act No. VI of 2017), the Government of Maharashtra hereby prescribes the uniform Statute relating to removal of name from register of graduates, namely :—

UNIFORM STATUTE No. 3 OF 2017.

1. *Short title.*—This Statute may be called the Maharashtra Public Universities (Removal of Name from Register of Graduates) Uniform Statute, 2017.

2. *Procedure for Removal of Name from the Register of Graduates.*—

(1) A name of a person may be removed from the register of the graduates on the grounds as specified in sub-section (2) of section 134 of the Maharashtra Public Universities Act, 2016.

(2) The Registrar shall, on receiving a complaint or may, *suomotu* issue a notice to the person concerned to show cause as to why his name in the register of graduates should not be removed.

(3) The Registrar of the University shall mention in the show cause notice, the grounds on which he proposes to take the action of removal of name from the register of graduates and shall ask the person concerned to file his written statement in reply to the notice within a period which shall not be less than fifteen days from the date of receipt of the notice.

(4) On receipt of such written statement or on expiry of the period specified in the notice issued under clause (3), the Registrar of the University shall offer an opportunity of hearing to the person concerned and shall also record his statement made during the course of hearing.

(5) The Registrar shall place the matter before the Management Council for recommendation.

(6) After taking into consideration the written statement, if any, to the show cause notice and the statement of the person concerned, made and recorded during the course of hearing, the Management Council, may, by a majority of not less than two-third of its members present at its meeting, such majority comprising not less than one-half of its members, recommend to the Vice-Chancellor to remove the name of the person from the register of graduates.

(7) The Vice-Chancellor, on the recommendation of the Management Council, shall remove the name of the person from the register of graduates for the period as he thinks fit.

By order and in the name of the Governor of Maharashtra,

SIDDHARTH KHARAT,
Joint Secretary to Government.